

Sviatok sv. Petra v okovách



31. júla 2022 ✝ Svätec týždňa

Životopisné údaje

Od najstarších čias slávi sv. Cirkev pamiatku okov, ktoré nachádzajú sa v rímskom chráme «San Pietro in

Vincoli», a ktorými raz knieža apoštolov, sv. Peter v

Jeruzaleme a v Ríme bol spútaný. Dnes schádza sa do tohto chrámu veľké množstvo nábožných kresťanov, aby uzreli tie pamätné okovy, ktoré sa v drahocennej skrinke na oltári uchovávajú, a pripomenuli si tie smutné časy, keď hlava apoštolov, sv. Peter, pre ohlasovanie slova Božieho bol trápený a väznený.

Roku 42 po Kristu Pánu obdržal od rímskeho cisára kráľovskú korunu a vládu nad Židmi nenávidený cudzinec, Herodes Agrippa. Tento slabý kráľ usiloval sa všemožne, aby zaľúbil sa židovským veľkňazom a farizejom. Dal preto chytiť sv. apoštola Jakuba Väčšieho a mečom odpraviť. Keď videl, že sa tým Židom zavdával, dal uväzniť aj sv. Petra, a plánoval dať ho zabiť po Veľkej noci. Sv. Petra v okovách strážili vo väzení početní vojaci.

Keď sa to kresťania v Jeruzaleme dozvedeli, modlili sa vo dne v noci, aby Boh hlavu sv. Cirkvi vyslobodil a od smrti zachránil. A milostivý Boh vyslyšal modlitbu svojich verných sluhov. V tú noc pred popravou ležal sv. Peter pokojne na tvrdej zemi, na krku a rukách zviazaný železnými okovami. Spal pokojne, lebo srdce jeho bolo čisté a dušu svoju poručil Pánu Bohu. Šestnásť vojakov strážilo ho a on ani nepomyslel na útek.

Ale Boh zahanbil ostražitého kráľa Herodesa a krvilačných Židov. Sv. Lukáš píše o tom v Skutkoch apoštolov (Sk 12,6–11) takto:

«V poslednú noc, ako ho mal Herodes predviesť, Peter spal medzi dvoma vojakmi spútaný dvoma reťazami a strážnici pred dvermi strážili väzenie. Tu zastal pri ňom Pánov Anjel a v miestnosti zažiarilo svetlo. Udreľ Petra do boku, zobudil ho a povedal: „Vstaň rýchlo!“ A reťaze mu spadli z rúk. Anjel mu povedal: „Opáš sa a obuj si sandále!“ Keď to urobil, povedal mu: „Prehod’ si plášť a pod’ za mnou!“ Vyšiel von a šiel za ním; ani nevedel, že je to skutočnosť, čo sa dialo skrze anjela. Myslel si, že má videnie. Prešli cez prvú i druhú stráž a došli k železnej bráne, čo vedie do mesta. Tá sa im sama otvorila. Vyšli ňou, a keď prešli jednou ulicou, anjel zmizol. Tu Peter prišiel k sebe a povedal si: «Teraz naozaj viem, že Pán poslal svojho anjela a vyslobodil ma z Herodesovej ruky a zo všetkého, čo očakával židovský ľud.»



Zdroj: wikimedia commons

Sv. Peter potešil sa veľmi, že ho Boh takto zázračne vyslobodil, ďakoval vrúcne Bohu, a ponáhľal sa do domu, v ktorom bývala Mária, matka učeníkova Jánova, ktorý menoval sa aj Marek. V tom dome zhromažďovali sa kresťania k modlitbám a k službe Božej. Aj vtedy tam boli zhromaždení.

Sv. Peter zaklopal na dvere. Vyšla dievka menom Rodé a spýtala sa ho, kto je, a čo tak neskoro v noci prichádza? Keď spoznala Petrov hlas Petrov, zabudla od radosti i dvere otvoriť, bežala dnu a zvolala: *«Peter stojí pri dverách!»* A všetci riekli: *«Ty šalieš!»* Ale keď tvrdila, že spoznala jeho hlas, riekli zhromaždení: *«To je jeho anjel.»* A apoštol opäť zaklopal. Keď otvorili dvere a sv. Peter vstúpil medzi nich, čudovali sa všetci a boli veľmi natešení, a svoju radosť prejavovali výkrikmi.

Sv. Peter im rukou naznačil, aby sa utíšili. Rozprával im, ako Boh ho vyviedol z väzenia. Riekol im: *«Povedzte to Jakubovi aj bratom.»* Apoštol Jakub Menší, či Mladší, bol synom Alfea, pokrvný Spasiteľa a prvý biskup Jeruzalemský. Všetci prítomní zvelebovali Boha; sv. Peter ich však opustil, ukryl sa na bezpečnom mieste, a odišiel potom do Ríma.

Keď sa ráno prebudili vojaci, ktorým sv. Peter hlásal vo väzení slovo spásy, nenašli ho medzi sebou – čudovali sa, čo sa s ním stalo. Prišli do väzenia aj kati, aby na Herodesov rozkaz sv. Petra na smrť vyviedli. Keď oznámili, že väzňa nenašli, dal Herodes pochytať strážnikov, pýtal sa ich, ako sa sv. Peter z väzenia vyslobodil a v zlosti ich dal hneď zabiť. Sám kráľ Herodes odišiel z Jeruzalema do Caesarey a pobudol tam krátky čas, kým ho Boh nepotreštal – červami bol za živa zožratý.

Sv. Caesarius hovorí, že kresťania, ktorí v Jeruzaleme bývali, prechovávali vo veľkej úcte okovy, ktorými bol sv. Peter v žalári okovaný. A staré ústne podanie rozpráva o tých pamätných okovách takto: Herodes Agrippa poslal do žalára znalcov, ktorí museli preskúmať, akým spôsobom vyslobodil sa sv. Peter z okov. Istý dôstojník, ktorý sa presvedčil, že sa tu zázrak stal, poznal Božiu moc, vzal so sebou tie okovy (o ktoré sa Židia nestarali), uchovával ich ako svätosť na zbožnú pamiatku sv. apoštolského kniežaťa Petra a obrátil sa na kresťanskú vieru.

Tieto okovy boli uchovávané v jeho rodine až do čias panovania Konštantína Veľkého, ktorý vyhlásil kresťanstvo za štátne náboženstvo. V tomto blaženom čase, v ktorom viera Ježišova bola od každého

prenasledovania oslobodená, krásne prekvitala. Zbožní veriaci so svätým oduševnením ctili si všetko, čo im pripomínalo Zakladateľa spásynosnej viery a Jeho apoštolov, a vtedajší majiteľ okov (jeho rodine zverených), priniesol túto svätosť k zbožnému biskupovi v Jeruzaleme a prosil ho, aby pre okovy určil v chráme miesto ako predmetu, ktorý je hoden úcty veriacich. Uchovávané okovy nachádzali sa od tých čias v Jeruzalemskom chráme ako znak víťazstva Božej moci.

Roku 439 prišla Eudoxia, manželka cisára Theodosia II., na púť do Jeruzalema. Navštívila s veľkou pobožnosťou všetky miesta, na ktorých Ježiš žil a trpel, a rozdala bohaté dary chrámom i chudobným. Keď odchádzala, daroval jej patriarcha Juvenalis medzi mnohými drahocennými svätými predmetmi aj dve okovy, ktorými bol sv. Peter okovaný, keď ho anjel z väzenia vyviedol.

Natešená cisárovná jednu reťaz nechala si pre seba a uchovávala ju v chráme, ktorý bol v Carihrade pre ten účel vystavaný a druhú poslala svojej dcére Eudoxii do Ríma, ktorá bola manželkou cisára Valentiniána II. Mladá cisárovná, natešená drahocenným darom, išla k pápežovi Sixtovi III., aby mu ho ukázala. V Ríme mali zas tie okovy, ktorými sv. Peter bol spútaný, keď ho cisár Nero nechal šesť mesiacov väzniť a potom ukrižovať. Pápež chcel porovnať jeruzalemskú reťaz s rímskou, no sotva ich vzal do rúk, hneď sa spojili, a od tých čias stala sa z nich jedna reťaz. A veriaci ctili si tieto okovy, ako to sv. Augustín píše, viac než zlato a drahokamy. Tento zázrak bol oslavovaný od tých čias všetkými veriacimi.

Cisárovná Eudoxia dala postaviť na vrchu Oppio nádherný chrám, ktorý nazvala «San Pietro in Vincoli», tzn. «K sv. Petrovi v okovách», v ňom sa dodnes tieto okovy uchovávajú. Nachádzajú sa v drahocennej skrinke na oltári, zabezpečenej trojakým zámkom, ku ktorým jeden kľúč má Sv. Otec, druhý má kardinál a tretí opäť chrámu. Okovy sú päť stôp dlhé a majú na každom konci krúžok určený pre krk. Pápeži brávajú od tých čias z týchto okovov piliny a rozposielajú ich v zlatých krížikoch alebo kľúčoch zavreté panovníkom a vznešeným veriacim. Okovy sú vystavované k úcte veriaceho ľudu každoročne, 1. augusta v chráme «K sv. Petrovi v okovách» v Ríme. Mnohé divy a zázraky udiali sa v tomto chráme pri okovách sv. Petra.



Zdroj: wikimedia commons

V akej veľkej úcte uchovávali sa už za starodávnych čias v Cirkvi okovy sv. Petra, možno poznať z reči, ktorú predniesol sv. Ján Zlatoústý v Carihrade. Medzi iným zvolal: *«Oj, keby som len mohol uzrieť to miesto, kde uchovávajú sa okovy apoštolov! Ako rád by som videl tie okovy, pred ktorými trasie sa peklo a ktoré samo nebo v úcte prechováva. Keby ma nezdržovali povinnosti môjho úradu a choroba môjho tela, ako rád by som sa vydal na púť do Ríma, len aby som uzrel okovy a väzenie sv. Petra a Pavla. Blahoslavené okovy, blahoslavené ruky, ktoré nimi boli ozdobené! Nie, nie, nič nie je krásnejšie nad reťaz pre Ježiša Krista nosenú! Pre Neho byť uväznený je lepšie, než byť apoštolom, než učeníkom, než evanjelistom, než anjelom! Krásnejšia, než všetky diadémy, než všetky koruny kráľov, keby som ťa mohol uzrieť!»*

A slávny kardinál Baronius hovorí o slávnosti okov sv. Petra, že len jemu k úcte slávi sa tento sviatok, lebo sv. apoštolovi Petrovi daná je v Cirkvi prvá a najvyššia moc, aby rozväzoval okovy hriechov; preto sa patrí, aby jeho okovy v úcte prechovávané boli. A v slávnostných cirkevných hodinkách spieva sa: *«Rozviaž na Boží rozkaz, ó Peter, pozemské okovy, ktorý dobrým otváraš brány nebeského kráľovstva!»*

Jedna chváloreč na tento sviatok týmito slovami zveľbuje okovy sv. Petra: *«Tento deň pripomína nám ctihodné väzby, ktorými sv. apoštol Peter okovaný bol, pripomína nám tie okovy, ktoré neboli v stave vladára Božieho pripútať na zemi, a ktoré stali sa znamením, že moc pekla je zviazaná, pravoverní však že požívajú pravú slobodu danú od Boha. Tieto okovy boli raz apoštolovou okrasou a jeho hodnosti drahocennými klenotmi, a teraz sú relikviou Cirkvi, okrasou krku vyvolenej nevesty Ježišovej. Tieto okovy ctíme si dnes, a ľúbime ich s láskou, pobožnosťou a úctou.»*

Poučenie

Ukrutný kráľ Herodes Agrippa dal zabiť sv. Jakuba Väčšieho a do väzenia hodiť aj knieža apoštolov sv. Petra, lebo Židia nenávideli Spasiteľovo učenie a on chcel sa im zavdačiť. Nepozeral na spravodlivosť a zákon, chcel len svoju moc upevniť a nevinnú hlavu Cirkvi na smrť vydať. Podobne počínajú si aj obyčajní ľudia za našich čias. Aj oni usilujú sa dosiahnuť svoj cieľ protiprávne, porušujúc zákon – klamom, podvodom a zločinom. Vyhľadávajú úľubu u zlých ľudí, aby tak ešte ľahšie mohli zločiny a hriechy konať.

Kresťan, či aj ty nekonáš často ako Herodes, či aj ty nie si taký nesvedomitý, keď prestupuješ Božie zákony, aby si sa zapáčil svetu a svojim náruživostiam hovieť mohol?

Sv. Peter bol prvý, kto mal Božie kráľovstvo na zemi založiť a upevniť. A kráľ Herodes usiloval sa v zárodku to kráľovstvo potlačiť, keď sv. Petra hodil do väzenia a usmrtiť ho chcel. Ale Boh nedopustil, aby bola malá Cirkev zničená. Sv. Peter sedel v žalári v okovách a strážený, nebolo nádeje na jeho vyslobodenie. Boh však na prosbu veriacich poslal svojho anjela, a ten ho vyslobodil.

Kresťan, keď si spútaný okovami hriechu, kto ťa môže oslobodiť? Jedine Boh a jeho námestník. Okovy hriechu sú ťažké; duša je väznená v našom tele. Telo, náruživosti, nepravosti sú okovy, ktoré ti prekážajú, aby si sa k večnému životu pozdvihol. Ako dlho budeš stonať pod ťarchou svojich okov? Modli sa k Bohu, aby ti poslal tvojho anjela – spovedníka, aby ťa od týchto okov hriechu oslobodil.

Anjel pána prebudil sv. Petra vo väzení, roztrhol jeho okovy a sv. Peter šiel za anjelom a poslúchal ho. Kresťan, máš vedieť, že hriešnik žije ticho vo svojich okovách, spí ako sv. Peter; nepozná svoje väzenie, nemyslí naň, a keď predsa o ňom premýšľa, miluje svoje okovy, pretože sa nazdáva, že sú zlaté. Kresťan, prebuď sa a vyzývaj milosrdenstvo Božie. Milosť Božia môže ťa z hriešneho spánku prebudiť a tvoje okovy roztrhnúť; ale aj sám musíš milosť Božiu nasledovať, poslúchať a s ňou na svojom duševnom spasení spolupôsobiť!

Modlitba

Ó Bože, ktorý si apoštola sv. Petra z okov oslobodil a bez úhony zo žalára vykročiť mu dal; rozviaž, prosíme Teba, putá našich hriechov a odvráť milostivo od nás všetko zlé. Skrze Ježiša Krista, Syna Tvojho, Pána nášho. Amen

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sviatok-sv-petra-v-okovach/>

